

Informační věstník č. 01/2025

Obchodní letecká doprava

Datum vydání: 25. 4. 2025, datum platnosti od 1. 5. 2025

- **Informace k implementaci prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2024/1111 ze dne 10. dubna 2024, kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 1178/2011, prováděcí nařízení (EU) č. 923/2012, nařízení Komise (EU) č. 965/2012 a prováděcího nařízení (EU) 2017/373, pokud jde o stanovení požadavků na provoz letadel s posádkou schopných svislého vzletu a přistání s účinností k 1. 5. 2025**
- **Příloha IX, nařízení Komise č. 965/2012 s účinností k 1. 5. 2025**

Letadla s posádkou schopná svislého vzletu a přistání (VCA/MVCA) jsou nově vznikající technologií, a proto je třeba stanovit jasné postupy pro certifikaci a schvalování jejich provozu, aby se zajistilo, že splňují bezpečnostní a výkonnostní normy. Specializovaný komplexní regulační rámec by měl zajistit jasný a transparentní postup, pokud jde o certifikaci a schvalování provozu těchto letadel, čímž provozovatelům poskytne potřebnou jistotu a usnadní vývoj a uvádění těchto letadel na trh.

Nařízení Komise (EU) č. 965/2012 bylo změněno tak, že mimo jiné obsahuje novou **Přílohu IX (ČÁST IAM)** s podrobnými požadavky na provoz letadel s posádkou schopných svislého vzletu a přistání.

Příloha I [DEFINICE] nařízení Komise (EU) č. 965/2012 byla změněna a zahrnuje novou kategorii letadel a zároveň upřesňuje stávající definice.

Příloha II [ČÁST ARO] a příloha III [ČÁST ORO] byly změněny tak, aby se rozšířil rozsah stávajících požadavků na certifikaci pro obchodní leteckou dopravu.

Příloha V [ČÁST SPA] obsahuje nová ustanovení umožňující provoz záchranné služby a záchranných operací s využitím letadel s posádkou schopných svislého vzletu a přistání (VEMS).

- **VCA** Letadla schopná VTOL (VCA) / VTOL-capable aircraft (VCA)
- **MVCA** Letadla s posádkou schopná VTOL (MVCA) / Manned VTOL-capable aircraft (MVCA)
- **IAM** Inovativní letecká mobilita / Innovative Air Mobility
- **UAM** Městská letecká mobilita / Urban Air Mobility
- **VEMS** letecká záchranná služba zajišťovaná letadly schopnými VTOL (VCA) / Emergency medical service with manned VTOL-capable aircraft (VCA)

Stručný popis hlavních změn, které prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2024/1111 obsahuje:

Toto prováděcí nařízení vstoupilo v platnost 14. 8. 2024. V tomto prováděcím nařízení Komise (EU) 2024/1111 je také několik změn uvedených dále, které se použijí až od 1. 5. 2025:

Změny nařízení Komise (EU) č. 1178/2011

Článek 4f

Typová kvalifikace pro VCA

1. Žadatelé, kteří jsou držiteli průkazu způsobilosti obchodního pilota letounů (CPL(A)) nebo vrtulníků (CPL(H)) v souladu s přílohou I (část FCL), jsou oprávněni získat typovou kvalifikaci pro VCA a vykonávat práva vyplývající z této typové kvalifikace za předpokladu, že splňují všechny tyto požadavky:
 - a) předpoklady vymezené v údajích o provozní způsobilosti letadla stanovených v souladu s přílohou I (část 21) nařízení (EU) č. 748/2012;
 - b) oddíl 1 hlavy H přílohy I (část FCL) a ustanovení tohoto článku.
2. Vyžaduje se písemná zkouška z teoretických znalostí, přičemž počet otázek s možností výběru z několika odpovědí závisí na složitosti letadla.
3. Výcvik pro získání typové kvalifikace, zkoušky dovednosti a přezkoušení odborné způsobilosti pro letadla uvedená v odstavci 1:
 - a) splňují tyto požadavky dodatku 9 přílohy I (část FCL):
 - i) oddíl A;
 - ii) oddíly B, C nebo D, jak je určeno a pokud není v údajích o provozní způsobilosti letadla stanovených v souladu s přílohou I (část 21) nařízení (EU) č. 748/2012 vymezeno jinak; a
 - b) za podmínek a v rozsahu uvedeném v údajích o provozní způsobilosti letadla stanovených v souladu s přílohou I (část 21) nařízení (EU) č. 748/2012 zahrnují další výcvik a zkoušky, které žadatelům umožní získat způsobilost k provozování příslušného VCA.

Změny prováděcího nařízení Komise (EU) č. 923/2012

Článek 2 se mění takto:

- a) bod 85 se nahrazuje tímto:

„85) „**rotorovým letadlem**“ se rozumí motorové letadlo těžší než vzduch, jehož podpora za letu závisí především na vzlaku vyvozovaném až dvěma rotory;“

- b) vkládají se nové body, které znějí:

„85a) „**vrtulníkem**“ se rozumí typ rotorového letadla schopný letu převážně působením aerodynamických sil vznikajících na až na dvou poháněných rotorech, jejichž osy jsou v podstatě svislé;

85b) „**letadlem schopným svislého vzletu a přistání VTOL (VCA)**“ se rozumí motorové letadlo těžší než vzduch, jiné než letoun nebo rotorové letadlo, schopné svislého vzletu a přistání pomocí jednotek vyvolujících vzlak a tah používaných k zajištění vzlaku při vzletu a přistání;“

Příloha „**Pravidla létání**“ prováděcího nařízení (EU) č. 923/2012 se mění v souladu s přílohou II prováděcího nařízení Komise (EU) 2024/1111

Dále se mění body SERA.2010, SERA.4005, SERA.4015, SERA.8015, SERA.8020, SERA.9005, SERA.11005, SERA.11012, SERA.11015

Změny nařízení Komise (EU) č. 965/2012

V článku 1 se doplňuje nový odstavec 1a, který zní:

„1a. Toto nařízení (965/2012) stanoví podrobná pravidla pro provoz inovativní letecké mobility v souladu s pravidly pro let za viditelnosti ve dne prováděný s dohledností zemského povrchu jednopilotními letadly schopnými svislého vzletu a přistání uvedenými v čl. 2 odst. 1 písm. b) bodech i) a ii) nařízení (EU) 2018/1139.“;

vkládají se nové body, které znějí:

12) „provozem inovativní letecké mobility (IAM)“ se rozumí jakýkoli provoz letadel schopných svislého vzletu a přistání (VTOL) v hustě osídlených oblastech i mimo ně;

13) „letadlem schopným svislého vzletu a přistání VTOL (VCA)“ se rozumí motorové letadlo těžší než vzduch, jiné než letoun nebo rotorové letadlo, schopné svislého vzletu a přistání pomocí jednotek vyvozujících vztlak a tah používaných k zajištění vztlaku při vzletu a přistání;

14) „letem VEMS“ se rozumí let VCA prováděný podle oprávnění pro provoz letecké záchranné služby zajišťované letadly s posádkou schopnými VTOL (VEMS) /Emergency medical service operations with manned VTOL-capable aircraft (VEMS)/, kdy je okamžitá a rychlá doprava nezbytná a jehož účelem je buď:

a) usnadnit neodkladnou zdravotnickou pomoc přepravou jedné či více dále uvedených kategorií osob nebo materiálu:

i) zdravotnického personálu;

ii) zdravotnického materiálu (vybavení, krve, orgánů, léků);

iii) nemocných nebo zraněných osob a dalších přímo dotčených osob

b) provést let, při němž osoba čelí bezprostřednímu nebo předpokládanému zdravotnímu riziku představovanému prostředím a buď:

i) je třeba ji zachránit nebo jí poskytnout materiál nebo

ii) je třeba dopravit osoby, zvířata nebo vybavení na provozní místo VEMS nebo z tohoto místa.“;

Článek 5, Letový provoz se mění takto:

a) vkládá se nový odstavec, který zní:

„1b. **Provozovatelé provozují VCA pouze v rámci provozu IAM** stanoveného v **přílohách III a IX** tohoto nařízení.“;

b) v odstavci 2 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„h) VCA používaných pro:

i) přepravu nebezpečného zboží;

ii) VEMS.“;

c) v odstavci 5 se doplňuje nové *písmeno (c)* a vkládá *druhý pododstavec*:

5. Organizace pro výcvik uvedené v **článku 10a** nařízení (EU) č. 1178/2011, jejichž hlavní místo obchodní činnosti se nachází v některém členském státě, při provádění letového výcviku ve směru do, v rámci nebo mimo Unii, provozují:

a) složité motorové letouny a vrtulníky v souladu s ustanoveními uvedenými v příloze VI [ČÁST NCC];

b) jiné letouny a vrtulníky v souladu s ustanoveními uvedenými v příloze VII [ČÁST NCO].

c) VCA v souladu s požadavky uvedenými v příloze IX [ČÁST IAM].

V případě prvního pododstavce písm. a), b) a c) splňují organizace pro výcvik požadavky stanovené v příloze VII (část ORA) nařízení (EU) č. 1178/2011 namísto přílohy III (část ORO) nařízení (EU) č. 965/2012. **Výcvik pro VCA mohou poskytovat pouze schválené organizace pro výcvik.**

Změna v Příloze III a doplnění nové Přílohy IX - obě přílohy stanovují požadavky na nový provoz IAM:

- **Příloha III** [ČÁST ORO] – /ANNEX III (PART-ORO)/ stanoví požadavky, které musí splňovat provozovatel letadel, který provádí:

(a) provozování obchodní letecké dopravy (CAT);

(b) zvláštní obchodní provoz;

(c) neobchodní provoz se složitými motorovými letadly;

(d) zvláštní neobchodní provoz se složitými motorovými letadly;

(e) provoz inovativní letecké mobility (IAM).

- **Příloha IX** [ČÁST IAM] – /ANNEX IX (PART-IAM)/ Tato příloha se vztahuje na provoz IAM s letadly s posádkou schopnými VTOL (VCA) podle pravidel VFR ve dne.

Článek 8 se mění takto:

doplňuje se nový odstavec, který zní:

„5. Provozovatel IAM musí být, co se týče omezení doby letové služby, v souladu s požadavky uvedenými ve vnitrostátních předpisech členského státu, v němž má provozovatel hlavní místo obchodní činnosti, nebo v případě, že provozovatel žádné hlavní místo obchodní činnosti nemá, v souladu s vnitrostátními právními předpisy místa, kde má provozovatel sídlo nebo kde je usazen.“

Bod ORO.AOC.100 se nahrazuje tímto:

ORO.AOC.100 Žádost o osvědčení leteckého provozovatele (AOC)

Aniž je dotčeno nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008, musí provozovatel před zahájením provozu letounů nebo vrtulníků v obchodní letecké dopravě nebo **provozu IAM s použitím VCA** požádat příslušný úřad o osvědčení leteckého provozovatele (AOC) a **toto osvědčení získat**.

Bod ORO.MLR.101 se nahrazuje tímto:

„ORO.MLR.101 Provozní příručka – členění pro provoz CAT a IAM

Do nařízení Komise (EU) č. 965/2012 se doplňuje nová příloha IX [ČÁST IAM], která zní:

„PŘÍLOHA IX – PROVOZ INOVATIVNÍ LETECKÉ MOBILITY – [ČÁST IAM]“

Tato příloha se vztahuje na provoz IAM s použitím letadel s posádkou schopných VTOL (VCA) podle pravidel VFR ve dne.

Změny prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2017/373

V bodu ATS.TR.305 přílohy IV prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2017/373 se v písmeni a) vkládá nový bod 7a, který zní:

„7a) informace o bezpilotních letadlech;“.

Schválil: Ing. Aleš Kuba
Ředitel odboru

Kontaktní osoby:
Ing. František Kuba (změny)
tel.: 225 422 835, e-mail: frantisek.kuba@caa.gov.cz
Ing. Martin Zubek, (VEMS)
Tel.: 225 422720, e-mail: martin.zubek@caa.gov.cz